

Slovenska Krajina.

Črensovci. Pred enim tednom se je nastanila na občinski zemlji pri cerkvi neka potujoča družba. Ljudje so rekli, komedijaši so prišli k nam. Nekateri so pravili, da je cirkus, drugi, da je kino. Na nedeljo 24. januarja pa si je podjetnik to-le izmislil: Postavil je svoje kino-slike, izmed katerih je bilo nekaj nedostojnih, pred cerkev, da bi več ljudi privabil na svojo popoldansko predstavo v Naš dom. Ko je g. župnik zvedel za slike, jih je dal odstraniti. Udeležba pri predstavi v Našem domu je bila bolj slaba, pa še ti niso bili po večini zadovoljni, ker niso nič lepega videli. Oblast naj ne dovoli takim družbam prirejati predstave po deželi, ker ne nudijo ljudstvu nič dobrega.

Krvav obračun med cigani. Cigani v Črensovcih so se sprli radi malenkostnega vzroka. Iz prepira se je izcimil pretep, v katerem je obležal v krvi 28letni cigan Adam. Nek drug cigan ga je zabodel z nožem v vrat, mu prerezal žilo odvodnico in Adam je kmalu izkrevavel ter izdihnil. Orožniki iščejo ubijalca.

Gornja Lendava. Našim čitateljem hočemo danes podati sliko našega društvenega življenja. V naši župniji imamo precej društev. Verska društva rodijo obilo sadov: tretji red sv. Frančiška šteje 20 članov. Marijina družba, dekliška

in fantovska, ima okrog 120 članov. Marijin vrtec za otroke okrog 300 članov. Vsa ta društva imajo redno mesečno spoved, skupno sv. obhajilo in nauk. Izmed ostalih društev imamo: sokolsko četo, Jadransko stražo, Streljaško družino, Rdeči križ in Prosvetno društvo. Sokolsko četo tvorijo učitelji in druga inteligenca, in ni veliko življenja v njej. Zadnji dve leti je vpriporila samo eno igro. In to je vse delo. Jadranska straža ima isto članstvo kot Sokolska četa. Rdeči križ malo več, a vsi godrnjajo, ker plačujejo samo članarino. Večina naših kmečkih fantov in deklet je v Prosvetnem društvu, ki šteje okrog 120 članov. Še ni leto, kar je bilo ustanovljeno, pa je priredil že več iger in akademij, ima lepo knjižnico (okoli 300 knjig) in prireja skoro vsako nedeljo predavanja in sestanke. Letos si moramo postaviti »Prosvetni dom«, ker nam manjka prostor, kjer bi se lažje in lažje delalo. »pomladi bomo zgradili zidati. Imamo že vse pripravljeno. — Letošnji predpust nam je prinesel obilo novih parov. Vračajo se iz tujine in si postavljajo nove družine doma. — Pa še nekaj čudnega se nam obeta: Jadranska straža priredi »Orientalno noč«. Kaj naj hi to bilo, ne vemo. Bojimo se samo, da ne bi prišli k nam kakšni orientalski ljudje, ko pa še domačini ne vemo kam.

Šentiljski morilec pred sodniki.

Mariborski veliki senat je razpravljal 29. januarja o roparskem umoru v Št. Ilju v Slovenskih goricah, katerega je zagrešil 23 letni Karl Adler 18. novembra 1936.

Obtožnica slika morilca kot nezakonskega otroka, ki je bil zgodaj ob starše in je prišel na občino v Št. Ilj. Vzel ga je za svojega premožni posestnik Franc Tišler, ki je brez otrok in bi mu bil zapustil po smrti lepo premoženje. Od svojega krušnega očeta jo je lepega dne pobrisal Adler k trgovcu in posestniku Milanu Jesenku v Štrihovec, kjer se je zanimal za trgovino.

Od 16. leta naprej je postal Adler lahko miseln in se je povsod silil v ospredje

društvenega življenja ob meji ter se je znal prikupiti. Udejstvoval se je pri Sokolu in pri gasilcih. Mnogo je čital in ni ne pil ne kadil. Veliko važnost je pogaľal na čedno obleko, s katero je hotel v družbi vzbujati pozornost. Leta 1933 je Jesenko radi slabe trgovine fanta odpustil. Adler je prišel za hlapca k poštarju Sfiligoju v Št. Ilj, kojega žena ima krčmo in mesarijo. Tamkaj so ga odslovili čez par mesecev. Pred dvema letoma je bil občinski sluga v Št. Ilju. Iz te službe je moral, ker je nekaj zagrešil.

Lansko spomlad ga je sprejela tvrđka »Singer« kot potnika in inkasanta za po

obmejnih krajih prodane šivalne stroje. V tej službi je vztrajal do aretacije.

Adlerjev zaslužek je bil malenkosten. Radi tega je zašel v dolgove, ki so narasli na 2000 Din. Ker so upniki nanj pritiskali in je bil pred durmi Miklavžev večer Sokola, na katerem bi bil rad igral bolj vidno vlogo, se je hotel na vsak način dokopati do denarja.

Končno je dozorel v njem sklep, da bo oropal šentiljskega poštnega sluga Ludvika Žunko. Kot bivšemu občinskemu slugi v Št. Ilju so mu bile dobro znane tamošnje poštne razmere in navade.

Adler si je preskrbel sekuro in se je skrtil že 16. novembra zvečer ob osmih v grmovje, iz katerega je prežal na starega Žunko. Sluga je prišel, kakor običajno, vendar so bili v bližini ljudje in tolovaj ni mogel izvršiti zločina. Drugi večer za tem se je Adler prepozno vrnil v Št. Ilj in je zamudil priliko, da bi se bil lotil Žunka.

Šele tretji dan, 18. novembra zvečer je opazil, da se je pojavil pred njim iz megle poštni sel. Ker ni bilo nikogar v bližini, je skočil za starim možem in ga je pobil na tla s tremi udarci s sekuro.

Pobral je v vsej naglici z Žunkovega ročnega vozička poštno vrečo in odrzel z njo na svoje stanovanje pri posestniku Mermolji. Tamkaj je skrtil plen in se je vrnil počasi nazaj na mesto zločina, kjer so že drugi našli umirajočega Žunka. Adler sam je glasno obsojal krvav zločin pri pogledu na žrtev in pozneje zvečer v sokolski telovadnici, kamor je v noči prodrla vest, da je udarjeni in izropani podlegel poškodb.

Nekaj dni po roparskem umoru je zamenjal Adler od 14 oropanih jurjev po raznih mariborskih trgovinah osem, ne da bi bil vzbudil kak sum. Številke oropanih tisočakov so bile od oblasti zaupane vsem lastnikom javnih lokalov po Mariboru. Kupoval si je za izmenjani denar obleko, perilo in odplačal pretežni del dolga.

Dne 7. decembra ga je zadela usoda, ko

»Kaj, vina boš?« se je posmehoval grofov jagar; »boš moral prej druge pobarati.«

»Zlodeja bom baral,« je vzklikel Lavrinc. »Imam sam denarja dovolj, da si lahko kupim vina.«

»Kupiš že, ampak piti ga ne smeš.«

»Tega bi rad videl, ki mi to ubrani.«

»Ga boš še že.«

V tem je krčmarjeva špela že postavila dva polna steklena vrčka vina pred nju. Bliskoma je poveznil Anza svoj lovski klobuk čez Lavrinčev vrč, potem pa ga smeje se spet dvignil — v vrčku pa ni bilo več vino, ampak bistra voda. Tisti, ki so sedeli blizu, so se prestrašeno odmaknili; vse je utihnilo.

»Prekleti coprniki!« je zatulil Lavrinc.

»Če boš lepo prosil, ti pa pustim vino,« se je smejal Anza.

»Zlodeja te prosim.«

»Dobro, tedaj pa imej vino!«

Pri teh besedah je Anza zopet poveznil svoj klobuk čez Lavrinčev vrč, ga hitro spet umaknil — in v vrču ni bila več voda, ampak rdeče vino kakor prej. Na glas so se zasmejali, toda smeh je bil prisiljen, kajti vsi so se čudili čarovniji.

»Pij, škric! — Na zdravje!« je zavpil grofov jagar in trčil z Lavrincem.

Ta si je najprej le ustnice zmočil, potem pa je na en dah izpil polovico, tlesnil z jezikom in se zadril presenečeno:

»Zlodejev si! Kje si se takih reči naučil?«

»Na Ojstrecu pri žalik ženah.«

»Haha, na Ojstrecu še živa duša ni bila in tudi ne bo.«

»Zakaj ne?«

»Saj je vse leđeno zgoraj in snega sto let starega. Človek bi se tudi zadušil, ko v taki višini zraka nimaš, da bi dihal. Ono leto je pravil ljubljanski dohtar, da je Ojstrec dva tisoč klafter visok.«

»Kdo drug ko jaz ne pride gor; jaz pa sem že bil gori — ne enkrat, ampak desetkrat.«

»Da, da, stokrat — z jezikom.«

Tedaj je nekaj fantov vzklikelo in ježno zavpilo:

»Drži jezik, ti rihtarski škric!... Anza je bil gori... Jaz sem ga videl... Jaz tudi... Jaz tudi... Na Kopi sem bil in sem z grofovimi rešpetinom tja gledal. Anza je bil čisto na vrhu in je mahal z rdečo ruto.«

»Povej, povej, Anza, kako je gori na Ojstrecu!« je radovedno prosila Rezika. »Rada bi vedela, kako je gori.«

»Podne in kadar je sončno, je lepo, tako lepo, da ne moreš povedati; pol sveta vidiš,« je odgovoril grofov jagar. »Ponoči pa in če je megleno, huuu —«

»Kaj je ponoči? In če je megleno? Povej!« so silili tudi drugi.

»Ne vprašuj! Tega ne smem praviti. Svoj živ dan ne povem nikomur, kaj sem na Ojstrecu videl.«

»Straši gori, to vemo. Divji mož je gor doma in skrateljni.«

kakšnih 20 ton težak meteor (kamen izpod neba). Učenjak ga ceni na okroglo 5 milijonov nemških mark.

Dragi poljubi

Častitljiv meščan južno-brazilijanskega mesta Lomingo je šel zgodaj zjutraj proti svoji trgovini. Naenkrat se mu približa mlado deklet, ga milo pogleda in že ga drži za vrat in ga poljubuje. Starejši gospod je bil skoraj ob sapo. Klobuk mu je padel z glave. S težavo se je obranil vsiljivih poljubov. Lik blisk je lepota izgnila. Prav vesel radi nenadnega dogodka je gospod nadaljeval pot in je srečal svojega prijatelja in mu zaupal najnovejši doživljaj. Prijatelj je bil ravnokar isto doživel in s prav isto gospico. Go-

je hotel zamenjati deveti tisočak v trgovini Mastek na mariborskem Glavnem trgu. Blagajničarka Elizabeta Matko je odkrila, da je bil v izmenjavo dani ji tisočak oropan v št. Ilju. Hitro poklicani

stražnik je fanta odvedel in ta je kmalu priznal, kaj ima na vesti.

Veliki senat mariborskega okrožnega sodišča je obsodil Karla Adlerja na razpravi dne 29. januarja na dosmrtno ječo.

stovnik. Rajni naj sveti nebeška luč! Zalujočim sorodnikom in znancom naše iskreno sožalje!

Zgornja Senarska. Takaj je umri zvest naročnik »Slovenskega gospodarja« Janez Vertič, posestnik, dober oče in vzgleden mož. Pogreb se je vršil 27. januarja ob obilni udeležbi na pokopališče pri Sv. Trojici v Slov. gor. Od blagopokojnega se je poslovil ob odprtem grobu v ganljivih besedah g. župnik. Blagopokojnemu bodi Vsemogočni večni plačnik, preostalim naše sožalje!

Ščavnica. Pred kratkim smo položili k večnemu počitku našega starega očeta Valnerja. Rajni je dočakal starost 76 let ter je bil vzoren krščanski mož in oče, kateri ni nikoli klonil in menjal svojega prepričanja. Že pod bivšo Avstrijo se je vneto boril za pravice Slovencev in za vero svojih očetov. Kot tak je bil tudi vedno vpoštevan in spoštovan. Skozi 30 let je bil občinski odbornik in skozi 50 let naročnik »Slovenskega gospodarja«. Kot praktični katoličan je bil član tretjega reda, svojo družino je posvetil presv. Srcu Jezusovemu. — Obilno spremstvo na zadnji poti je pokazalo, kako je bil rajnik priljubljen. Č. g. dekan Franc Sal. Gomilšek je spregovoril rajnemu v slovo globoko občutene besede. Vri, neustrašen borec za dedov vero in za materino besedo, počivaj v miru!

DRUŠTVENE VESTI

Sv. Križ nad Mariborom. Kmečko bralno društvo Sv. Križ nad Magibo om priredi v nedeljo 7. februarja zanimivo burko »Lesena peč«. K prireditvi vabimo domačine in sosede!

Kamnica. Malo razvedrila v teh pustih časih vam ne bo škodovalo. To vedo tudi vrti kamniški igralci, zato so nam pripravili za Svečnico sijajno burko. Predstava je v cerkveni dvorani popoldne ob treh. Svseh grohot...

Sv. Trojica v Slov. goricah. Katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi na pustno nedeljo 7. februarja in na pustni torek 9. februarja v samostanski dvorani igro »Trojčkie, začetek vselej ob treh popoldne.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Prosvetno društvo »Slomšekov tabor« pri Sv. Rupertu v Slov. gor. naznanja, da priredi za pustno nedeljo 7. februarja, popoldne ob treh, v Društvenem domu tri igre. Med temi eno spevoigro. Ruperčani se spevoigre nismo videli. Zato pridite vsi! Prireditve bo prvovrstno opremljena. Sodeluje pevski zbor in igrajo pomnoženi tamburaši.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Dne 21. decem. bra je bil zaključek gospodinjstva nadaljevalne šole, ki sta jo tako vzorno vodili č. šolski sestri Vitoslava in Siksta. S solzami v očeh so se

poslavljale gojenke, dobro vedoč, da je bila prekoristna za nje. Po veliki noči se zopet začne. Traja tri mesece. Dekleta od 16 let naprej, ki jo nameravajo obiskovati iz domače in sosednih župnij, naj se gotovo v tem mesecu oglasijo pri g. dekanu. — Naš fantovski odsek pridno deluje. Mladičiči z veseljem srcom prihajajo na tedenske sestanke, pa tudi k telovadbi. Tudi dekleta so se zganila in so imela že več poučnih sestankov pri dekliškem odseku. Prav tako! Nekaj velja, kdor kaj ima, več velja, kdor kaj zna. — V nedeljo 7. februarja se bomo zbrali v dvorani k igri »Lesena peč«, ki bo vse obiskovalce gotovo spravila v najboljšo voljo. Torej na veselo svidenje v zelo velikem številu!

Hajd! p! Ptuj. Tukajšnje Prosv. društvo priredi v nedeljo 7. februarja lepo ljudsko igro »Zagorski zvonovici. Začetek ob pol treh popoldne. Vabljeni od blizu in daleč!

Makole. Prosvetno društvo v Makolah priredi na pustno nedeljo 7. februarja veselo in poučno igro »Dva para se ženita«, pridite vsi, ki se hočete za pust pošteno nasmejati! Sodeluje tudi pevski in tamburaški zbor.

Loče pri Poljčanah. Na predvečer in na pustno nedeljo popoldne po večernicah priredi tuk. katoliško prosvetno društvo v šoli veseloigro v treh dejanjih »Lesena peč«. Vstopnina bo nizka. Prijatelji smeja in poštena zabave od blizu in daleč iskreno vabljeni!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Lansko leto je bilo za nas Lovrencane leto jubilejev. Slovesno smo obhajali dne 6. decembra k ljub. dežju in mrzlemu vetru 70 letnico sedanjega pokopališča in 50 letnico pokopališke kapele. Tiho in mirno pa je šel mimo nas na vernih duš dan 40 letni jubilej nove šole. Pa tudi živega jubilanta smo imeli v naši sredini. Naš g. župnik in duhovni svetovalec se je dne 22. julija srečal z očakom Abrahamom, ki ga je ljubeznivo pogledal, se mu prijazno nasmešnil in zadovoljno pokimal. Gospod župnik deluje že 15 let v naši 3000 duš broječi župniji z apostolsko vnemo in gorečnostjo. Bog nam ohrani dobrega in skrbnega duhovnega očeta še mnogo let! — Splošen pregled živ-

Odprta noč in dan so groba vrata.

Zgornje Radvanje pri Mariboru. Dne 22. jan. je po kratki in mučni bolezni (pljučnici) umrla v starosti 68 let Ana ... rojena Vidovič. Rojena je bila pri Sv. Vidu pri Ptuj. Pogreb

se je vršil 24. januarja popoldan ob treh izpred hiše žalosti na radvanjsko pokopališče ter je pričal, kako priljubljena je rajna bila. Pokojna je bila 17 let vzorna gospodinja pri Francu Pri-

spoda sta šla naprej in se pogovarjala. Njuno najboljše razpoloženje se je na mah izprevrilo v najbolj slabo voljo, ko sta ugotovila, da jima manjkata zlati žepni urli in denar. Strastni poljubi so se vsekakor izplačali mladi in pretkani tatici.

Kolajna za največji pogum

Zlato Stanhopeovo kolajno, ki je v Angliji vsako leto podeljujejo za posebno pogumna dejanja, so letos prvič podelili neki ženski, in sicer gđ. Evelini Graham-Ironsovi, ki je v posebno težkih okoliščinah rešila neko mlado samomorilko iz vode. Vojvoda Yorški, sedanji kralj, je pogumni mladi dami osebno izročil to najvišje odlikovanje.

»Stari Jaznikar pravi, da je na vrhu Ojstrca srebrno kegljišče z zlatimi keglji.«

»In za onega Silvestra, ki je v Črnem grabnu tistega romarja ubil, pravijo, da je zaklet in da mora v podobi črnega bika na Ojstrcu živeti.«

»Anza, ali si ga videl, črnega bika?«

»Videl ga nisem, čul pa,« je potrdil grofov jagar, zastrmel in dal tak glas od sebe, da je šlo vsem do mozga: »Jooouuujo!«

Potem si je potegnil klobuk na ušesa, treščil skozi vrata in zdirjal v les. Tu se je usedel na kamen in se zagledal proti Ojstrcu.

V krčmi je vse utihnilo. Mladi ljudje so se v zadregi ozirali.

»Kam ga je odneslo?«

»Kaj počne?« so se spraševali.

»Za norca nas ima,« je pogodrnjal sodnikov Lavrinc. »Ničesar ni ne videl ne čul na Ojstrcu. Vse, kar pravi, je prazna slama.«

Temu so vsi oporekali.

»Ti, Anza ve nekaj. Anza ti ve stvari, v katerih se nam še sanja ne.«

»Anza tudi zna nekaj. Kar ti on stori, tega drugi ne morejo.«

»Oblast ima nad ljudmi in živalmi.«

Tako so se kresale besede sem in tje, vse pa so se sukale okoli grofovega jagra. Zato pa je tudi bilo vzroka dovolj.

Že kar, ko se je prvič prikazal v Šmarju, so ga obdale skrivnostne govornice. Mlad je bil, močan in lep mož in nekaj tujega je bilo na njem. Nihče ni prav vedel, odkod je. Toliko so izvedeli, da je bil brez staršev in da ga je vzredila Kančeva Cenca, ki je bila sestra Gašparja Petrača. Ko pa je bil devet let star, je ušel z nekim cirkusom in se dolga leta potepal po svetu. Kaka tri leta bo, ko ga je grof spravil sem v te kraje in ga postavil na Veliko planino za svojega loveca. Na Veliki planini je bil dotlej star logar, ki delu ni bil več kos; zmerom manj je bilo gamsov in na koncu jih je bilo komaj še kakih petdeset. Novemu lovcu je grof naročil, da mora lovišče bolj zavarovati, poleti pa tudi dovolj planinske trave nasušiti, da bi v hudih zimah mogel divjad krmiti.

Mladi lovec Anza je svoje tako zvesto opravljal, da se je v dveh letih število gamsov že početverilo. Bil je izvrsten strelec in je iztrebil, kar je bilo ujed, posebno jastrebe in divje mačke; pa tudi divjim lovcem je vzel veselje in pogum, da bi še hodili v njegov revir.

Večidel je prebil gori za Hudimi pečmi pri svojih gamsih. Tam si je pod neko pečjo postavil kočo. Med ljudi pa je šel redko in le redko ga je kdo videl. Nikoli nisi vedel, ali je doma ali zdoma. Divji lovci so se izpočetka še plazili tod okoli; toda zdaj je dobil ta kak strel v nogo, zdaj ta v ramo, ne da bi začul poprej kal: h'c, niti ne, da bi videl, odkod strel pri-